

שניים ביישוב ובמרחב: תכנון, פתוח ושמור

מחנך – שניים ביישוב ובמרחב: תכנון, פתוח ושמור

1 השלימו בעזרת המלים שבמחסן.

- א. החלטה מראש איפה יבנו בתים וכבישים נקראת **תכנון**.
- ב. בניה של גשר חדש היא **פתוח**.
- ג. שמירה על בגן היסטורי היא **שמור**.
- ד. יריד שנמשך יומים הוא שני לטוח **קצר**.
- ה. שבונה חדשה היא שני לטוח **ארוך**.

2 מינו: שני לטוח קצר או לטוח ארוך?

טוח קצר	טוח ארוך
עבודות בבניש לשבוע, דוכנים בחג, חסימת רחוב למרוץ	שבונה חדשה, בית ספר חדש, גשר חדש

3 התאימו כל פעלה למשג המתאים.

טור א	טור ב
1. בונים קניון חדש	1 פתוח
2. משפצים בית ישן ושומרים על צורתו	3 תכנון
3. מחליטים איפה יהיה בית הספר	4 שמור
4. שומרים על חרשה ולא בונים בה	2 שמור

שניים ביישוב ובמרחב: תכנון, פתוח ושמור

4 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תקון
א. ישוב יכול להשתנות עם הזמן.	☒	☐	
ב. שמור פרושו להרס בניינים ישנים.	☐	☒	שמור פרושו לשמר על בניינים ומקומות חשובים
ג. פתוח עלול לתפס שטחים פתוחים.	☒	☐	
ד. מתכננים ישוב רק אחרי שסימו לבנות אותו.	☐	☒	מתכננים לפני שבונים

5 בעיר הדמיונית גבעת הדקלים: לפני 50 שנה היו בצפון העיר שדות, והיום יש שם שכונה. רחוב הגפן היה דרך עפר, והיום הוא כביש סלול. בית העם הישן הפך למוזאון. השלימו את הטבלה.

מקום	לפני 50 שנה	היום	פתוח או שמור?
צפון העיר	שדות	שכונה	פתוח
רחוב הגפן	דרך עפר	כביש סלול	פתוח
בית העם	בנין פעיל לתושבים	מוזאון	שמור

6 לפי הטבלה, בחרו את התשובה הנכונה.

א. מה היה פעם במקום שבו נמצאת היום השכונה בצפון העיר?

• שדות • כביש • מוזאון

ב. איזה מקום שומר על ההיסטוריה של העיר?

• השכונה • המוזאון • הכביש

8 לפי הקטע «החרשה של השכונה»: נכון או לא נכון?

מספט	נכון	לא נכון	תקון
א. העירייה רצתה לבנות בחרשה בית ספר.	☐	☒	העירייה רצתה לבנות חניון
ב. כל התושבים הסכימו עם התכנית הראשונה.	☐	☒	חלק מהתושבים בקשו לשמור על החרשה
ג. בסוף נשארו רב העצים.	☒	☐	

9 לפי הקטע, השלימו: מה נרויח ומה נפסיד מהחניון?

שאלה	תשובה
מה נרויח?	מקום חניה ליד המרכז המסחרי
מה נפסיד?	עצים, מקום לשחק ולעשות פיקניק, מקום לקבוצה של צפורים

10 לפי הקטע, האם ההחלטה בסוף היתה פתוח, שמור או גם וגם? הסבירו.

תשובה אפשרית: גם וגם: בנו חניון קטן (פתוח) ושמרו על רב העצים (שמור); מצאו אדון.

11 כתבו ליד כל משפט: פתוח או שמור.

- סללו בביש חדש אל אזור התעשייה. ← פתוח
- שפצו את תחנת הרכבת הישנה ושמרו על צורתה. ← שמור
- הכריזו על המעין כשמורת טבע. ← שמור
- בנו שכונה חדשה על הגבעה. ← פתוח

שניים ביישוב ובמרחב: תכנון, פתוח ושמור

12 שרטטו את אותו מקום פעמים: «לפני» – שדה ועצים, ו«אחרי» – שכונה חדשה שיש בה גם גנה. הוסיפו מקרא.

תשובה אפשרית: שני שרטוטים זה לצד זה: שדה ועצים, ואחר כך בתים, כביש וגנה ששומרת על חלק מהעצים; מקרא לסמלים.

13 שאלו את ההורים או את הסבים: מה השתנה ביישוב שלכם מאז שהיו ילדים? כתבו שני שניים.

תשובה אפשרית: תשובה אישית. למשל: נבנתה שכונה חדשה במקום פרדס; נפתח קניון בבניסה ליישוב.

14 אתגר: בעירכם מתכננים לבנות מגדל משרדים במקום בנן ישן ויפה מלפני מאה שנה. כתבו נמוק אחד בעד הבניה ונמוק אחד נגדה.

תשובה אפשרית: בעד: המגדל יתן מקומות עבודה ומשרדים לתושבים. נגד: הבנן הישן הוא חלק מההיסטוריה של העיר, וכדאי לשמר אותו (אפשר לבנות את המגדל במקום אחר).

15 גזרו את הכרטיסים, והדביקו לפי הסדר: איך משתנה שטח ביישוב משתכנון ועד שמוש. (הכרטיסים לגזירה בעמוד 6 בקבץ התלמיד)

שכונה חדשה מוכנה

בונים ומפתחים

מתכננים ומחליטים

שטח ריק בקצה הישוב

שנויים ביישוב ובמרחב: תכנון, פתוח ושמור

16

התאימו תמונה למשפט: כתבו ברבוע את מספר התמונה.

4

3

2

1

1 פתוח: בונים כביש או שכונה חדשה.

4 שומרים על שטח פתוח ירק.

3 תכנון: מחליטים מה יהיה בשטח.

2 שמור: שומרים על בנין ישן וחשוב.